

Det kongelige arbeids- og administrasjonsdepartement

PM 2003-13

Lov om yrkesskedeforsikring - Krav om yrkesskadeerstatning mv. mot staten

Dato: 25.09 2003

Til: Statsforvaltningen og Riksrevisjonen

Gjelder: Statens personalhåndbok pkt 9.5.24 mv

Arbeidstakere i staten har de samme rettigheter etter [Lov av 16. juni 1989 nr. 65 om yrkesskedeforsikring](#) som arbeidstakere i andre sektorer, se [§ 2](#). Staten som arbeidsgiver er imidlertid unntatt fra forsikringsplikten i henhold til yrkesskedeforsikringsloven [§ 3](#) andre ledd. Som selvassurandør dekkes erstatningsutbetalingene over statsbudsjettet.

1. Arbeidstakere som omfattes av Hovedtariffavtalen i staten

Statens Pensjonskasse overtok 1. januar 1995 ansvaret for saksbehandling og oppgjør av krav om yrkesskadeerstatning for *arbeidstakere omfattet av Hovedtariffavtalens Fellesbestemmelser § 24 (Ytelser ved yrkesskade) jf. § 23 (Gruppelivsforsikring) og Lov av 16. juni 1989 nr. 65 om yrkesskedeforsikring*, se PM [17/94](#) og [22/95](#). Den skadelidte utbetales erstatning etter det regelsett som gir høyest erstatning. Statens pensjonskasse administrerer i tillegg ordningen om forhøyet erstatning etter *Særavtale om forsikringsordninger ved tjeneste i internasjonale fredsoperasjoner*. Dersom det foreligger erstatningskrav for personskade både etter bestemmelsene i [yrkesskedeforsikringsloven](#) og [bilansvarsloven](#), så er bilansvarsloven primærbestemmelsen. Krav etter bilansvarsloven for statens biler behandles og utbetales fortsatt av den enkelte statlige virksomhet og for privatbiler i det enkelte forsikringselskap. Statens Pensjonskasse kan imidlertid tre inn i erstatningskravet samt yte tilleggserstatning etter yrkesskadeerstatningsordningene, der denne ville gi høyere erstatningsbeløp.

2. Andre arbeidstakere i staten som omfattes av yrkesskedeforsikringsloven

Arbeids- og administrasjonsdepartementet (AAD) har gjennomført en kartlegging i de ulike departementsområder om *hvilke andre grupper arbeidstakere* som ikke har krav etter Hovedtariffavtalen, men har rett til yrkesskadeerstatning fra staten etter yrkesskedeforsikringsloven, se lovens [§ 2](#) bokstav b. Kartleggingen viser at de største gruppene er vernepliktige, sivilarbeidere m.v. samt innsatte i fengsler som deltar i arbeidsvirksomhet. Men også andre grupper som gjør arbeid eller utfører verv i arbeidsgiverens tjeneste og det foreligger et arbeidsforhold, er forsikret. Hvert enkelt tilfelle må vurderes konkret - og avgrenses bl.a. mot selvstendig oppdragstakere.

3. Behandling av krav om yrkesskadeerstatning for andre

arbeidstakere m.v. enn de som er forsikret etter Hovedtariffavtalen

Ved behandlingen av St.meld. nr. 33 (1993-94) ga Stortinget sin tilslutning til regjeringens forslag om å legge *alle* erstatningsoppgjør ved yrkesskader til Statens Pensjonskasse, samtidig som man beholdt statens rolle som selvassurandør. Imidlertid ble kun arbeidstakere omfattet av Hovedtariffavtalen overført, se [pkt. 1](#).

AAD har besluttet at også øvrige arbeidstakere i staten med rett til yrkesskadeserstatning etter yrkesskedeforsikringsloven, jf. [pkt 2](#), skal overføres til Statens Pensjonskasse med virkning fra 1. januar 2004.

4. Premieberegning av yrkesskadeordningen i Statens Pensjonskasse

Statlige arbeidsgivere betaler en forsikringsteknisk beregnet premie for antall årsverk i den enkelte virksomhet, jf. [PM 22/95](#) pkt. III. Premien for yrkesskadeordningen skal dekke forsikringsansvaret etter lov om yrkesskedeforsikring med tilleggsansvar etter tariffavtaler i staten. Premien er beregnet å dekke kostnadene for de skader som konstateres i budsjettåret, - også om skaden meldes og gjøres opp flere år senere. Premien baseres på en risikovurdering i forhold til antall årsverk i den enkelte virksomhet.

Yrkesskadeordningen i staten er ikke fondsbasert. Premieinnbetalingene fra statlige virksomheter inntektsføres i statsbudsjettet, samtidig som Statens Pensjonskasse gis en bevilgning som skal dekke kostnadene ved ordningen i budsjettåret.

Premien skal også dekke refusjonsordningen ved erstatningsutbetalinger etter yrkesskedeforsikringsloven, dvs. folketrygden skal få refundert sine kostnader i forbindelse med yrkesskaden. I dag utgjør denne 120 % av erstatningsbeløpet. Videre inndeckes kostnader til advokat, sakkyndige, legehonorar samt administrasjonskostnadene i Statens Pensjonskasse.

5. Økonomiske konsekvenser av omleggingen for den enkelte virksomhet

Omleggingen innebærer at yrkesskedeforsikringen vil bli premiebasert fra 1. januar 2004, også for grupper som ikke er omfattet av Hovedtariffavtalen. Virksomhetene vil fra samme dato bli avkrevd premie for antall årsverk som er dekket av yrkesskedeforsikringsloven.

For at Statens Pensjonskasse skal kunne beregne premie, må den enkelte virksomhet kontakte Statens Pensjonskasse v/Seksjon Forsikring, og opplyse om eventuelle endringer i antall årsverk og risiko innen 1. november 2003. Spørsmål i denne forbindelse kan rettes direkte til Statens Pensjonskasse tlf. 22 24 15 00.

For skader før 1. januar 2004 vil Statens Pensjonskasse behandle krav mot et administrasjonsgebyr avhengig av om kravet/saken blir avslått, eller det blir innvilget/utbetalt erstatning. Statens Pensjonskasse krever en eventuell utbetaling refundert av den enkelte arbeidsgiver tillagt et administrasjonsgebyr tilsvarende 6 % av erstatningsutbetalingen. Dette er

i tråd med den praksis man har i dag for skader konstatert før 1. januar 1996. I avslagssaker vil det bli beregnet et fast gebyr.

6. Melding av yrkesskader til Statens Pensjonskasse

Overføring av oppgjørs-/behandlingsansvaret for de nye grupper arbeidstakere fra 1. januar 2004 innebærer at arbeidsgiverne skal sende skademelding for alle yrkesskader til Statens Pensjonskasse for behandling. Dette gjelder også om skadetidspunktet er et tidligere tidspunkt.

For skader som har inntrådt før 1. januar 2004 og der virksomheten selv har startet saksbehandlingen, kan virksomheten selv velge om man vil avslutte saken eller om den skal overlates til Statens Pensjonskasse.

7. Nærmere om erstatningsansvar etter Lov om yrkesskedeforsikring

Utgangspunktet i loven er at arbeidsgivere har et objektivt ansvar gjennom forsikringsplikten for økonomisk tap ved personskade, når denne er forårsaket i arbeid på arbeidsstedet i arbeidstiden. Den omfatter også ménerstatning.

Ytelser etter yrkesskedeforsikringsloven kommer i tillegg til folketrygdens ytelser ved yrkesskade. Det skjer ingen samordning av beløpene fra de to ordninger.

Utmåling av erstatning etter yrkesskedeforsikringsloven skjer etter alminnelige prinsipper i skadeerstatningsloven kapittel 3, se yrkesskedeforsikringsloven § 13. Hvilke tapsposter som skal omfattes, fremgår av yrkesskedeforsikringsloven § 12. Etter forskrift 21. desember 1990 nr. 1027 om standardisert erstatning etter Lov om yrkesskedeforsikring skjer utmålingen av erstatningen etter forhåndsbestemte, standardiserte satser.

8. Andre forsikringsordninger for personskader i staten

Foruten personskedeforsikring for statens biler etter bilansvarsloven administrerer den enkelte virksomhet også forsikringsordningene i *Særavtale for reiser innenlands for statens regning § 13*, *Særavtale for reiser utenlands for statens regning § 12*, *Særavtale om godtgjørelse mv. på tokt § 8* og *Retningslinjene for feltarbeid i staten pkt 11*. Dette er forsikringsordninger for tings- og personskade ved reiseulykke. Hvis arbeidstakers skade også omfattes av definisjonen om yrkesskade etter Hovedtariffavtalens § 24 og [yrkesskedeforsikringsloven](#), er loven primærbestemmelsen og kravet skal saksbehandles av Statens Pensjonskasse.

For øvrig kan opplyses at også andre forsikringsordninger ved personskade hjemlet i særskilte forskrifter, vurderes overført til Statens Pensjonskasse grunnet samordningsbestemmelser, slik som bl.a. Forskrift om utbetaling av engangserstatning ved dødsfall og invaliditet blant personell som avtjener verneplikt mv.

Etter fullmakt
Randi Stensaker
avdelingsdirektør

Grete A. Jarnæs
underdirektør

